

Møte onsdag den 12. januar kl. 13.

President: Natvig Pedersen.

Mottatt av den dertil oppnevnte deputasjon innfant Hans Majestet Kongen og Hans kongelige Høyhet Kronprinsen seg kl. 13 i Stortinget, ledsaget av Regjeringens medlemmer og flere autoriteter.

Hans Majestet Kongen leste opp følgende trontale:

Herr president! Folkets representanter!

Jeg hilser Stortinget velkommen til ansvarsfull gjerning og ønsker at denne må bli til gagn for Fedrelandet.

Det rår fremdeles krigstilstand med Tyskland og Japan, idet fredsavtaler med disse land ennå ikke er avsluttet.

Norge er blitt valgt inn i de Forente Nasjoners sikkerhetsråd for årene 1949 og 1950, og vil innenfor de Forente Nasjoners ramme fortsatt være aktivt med i arbeidet for å trygge freden og for å fremme mellomfolkelig samarbeid.

Det vil bli ført avsluttende forhandlinger om grenseavtalen mellom Norge og Sovjet-Samveldet.

Norge vil fortsatt være med i samarbeidet om den økonomiske gjenreisningen av Europa og i det mellomfolkelige samarbeid for å lette og utvide verdenshandelen.

Når Forsvarskommissjonens innstilling foreligger vil det bli lagt fram forslag om den fortsatte utbygging av landets forsvar i en seksårsperiode fram til 1955. Det vil bli fremmet proposisjon om Sivilforsvarets organisasjon.

Stabiliseringspolitikken vil bli fortsatt. Forslaget til statsbudsjett for 1949—50 er gjort opp med overskott. Det vil bli foreslått visse lettelser for personlige skattytere ved beregningen av inntektsskatt til staten.

Det vil bli lagt fram forslag om skatt av årets inntekt, om tiltak for å gjøre likningskontrollen mer effektiv og om skjerpede forholdsregler mot skattesvik.

Spørsmålet om en varig prislov og om de reguleringsbestemmelser som er nødvendige for å gjennomføre en planmessig utbygging av landets næringsliv blir for tiden utredet av en komité.

Det vil fortsatt bli satt i verk spesielle tiltak for å få hugget mest mulig tømmer, med sikte på å få fram minst syv millioner kubikkmeter salgstømmer i denne driftsesong.

Det vil bli lagt vekt på å øke landets egen produksjon av jordbruks- og husdyrprodukter. Stortinget vil få seg forelagt forslag om den framtidige kraftfórordning, forslag til lov om beite, om viltstellet, jakt og fangst og om endring av loven om dyrevern.

Det vil bli arbeidet videre med en langtidsplan for utbyggingen av landets næringsliv, under hensyn til det europeiske gjenreisningsprogram.

Det vil bli lagt fram forslag om en samlet organisasjon av statens bergverksinteresser.

I samarbeid med nærings- og arbeidslivets organisasjoner vil Regjeringen søke å bedre balansen i landets utenriksøkonomi og særlig legge vekt på øking av eksporten og annen øking av valutainntektene. I størst mulig utstrekning vil importen av nødvendige forbruksvarer og produksjonsmidler bli opprettholdt.

Tilgangen på en del viktige forbruksvarer vil bli økt, og en del av de gjeldende rasjoneringsbestemmelser vil bli søkt avvirket. En tar sikte på å bygge samme antall boliger i 1949 som i 1948, og vil fortsette arbeidet for å redusert byggeomkostningene.

Stortinget vil få seg forelagt forslag om forhøyelse av minstepensjonene for alderstrygdede og av stønaden for blinde og vanføre. Det vil bli lagt fram forslag til lov om statens medisinaldepot.

Det vil bli fremmet proposisjon om endringer i arbeidstvistlovgivningen til avløsning av den midlertidige lov om lønnsnemnd m. v., og om endring av de lovregler som gjelder Norges Kommunalbank. Spørsmålet om en boligreformivningslov til avløsning av den midlertidige rekvireringslov vil bli utredet.

Stortinget vil få seg forelagt forslag til en rekke beredskapslover, bl. a. om krigstilstand, om den militære rettspleie og om straff for forræderi.

I sammenheng med det forslag om ny kirkeordning som er lagt fram, vil det bli foreslått revisjon av den geistlige lønningslov og lov om prestegårder. Det vil bli lagt fram forslag til lov om godkjenning av utenlandske universitets- og høgskoleeksamener, om samordning av statstiltak til støtte av organisert ungdomsarbeid og fritidskultur, og melding om behovet for akademisk utdannet arbeidskraft.

Jeg ber Gud signe Stortingets gjerning og erklærer Norges 93de ordentlige Storting åpnet.

Gitt på Oslo slott 11. januar 1949.

HAAKON

Etter at en melding om rikets tilstand og styring var lest opp av statsråd Moen mottok

Presidenten på Stortingets vegne forannevnte dokumenter og uttalte:

Herre Konge! Deres kongelige Høyhet!

Det 93de ordentlige Storting, som i dag er blitt høytidelig åpnet av landets konge, er det siste i den fireårsperiode som tok til med det første frie valg etter verdenskrigen.

Den alvorlige situasjon ute i verden i dag og de oppgaver som Deres Majestet har pekt på i trontalen, viser tydelig, tross mange og gledelige lyspunkter for vårt lands vedkommende, at vi ennå står midt oppe i det omfattende arbeid med å gjenreise og utbygge landet vårt etter krigen, en oppgave som sikkert også i det kommende år vil måtte stille store krav til hele folket, og at vi ennå har foran oss alvorlige problemer når det gjelder å finne rådgjerd til varig trygging av folkets frihet og fred.

Dette ble også understreket ved det dype alvor i den appell som Deres Majestet rettet til det norske folk i nyttårshelgen, appellen om å møte vanskene og ta fatt på oppgavene i samarbeid og den videst mulige innbyrdes forståelse.

Stortingets medlemmer er sikkert klar over det tunge ansvar som følger med vårt virke, og også vanskelighetsgraden i de oppgaver som ligger fore. Men også vi har den tro at det i dag som hittil skal være mulig gjennom samarbeid og i den best mulige innbyrdes forståelse å løse oppgavene til beste for fedrelandet. I denne tro går Stortinget til sin gjerning, og i denne tro samler vi oss i det gamle ønske: Gud bevare Kongen og fedrelandet!

Dette ønske istemte Stortingets øvrige medlemmer.

Hans Majestet Kongen og Hans kongelige Høyhet Kronprinsen med følge forlot deretter Stortinget, ledsaget av den deputasjon som hadde fungert ved mottagelsen.

Presidenten: Presidenten vil foreslå at Hans Majestet Kongens tale og meldingen om rikets tilstand og styring blir utlagt til behandling i et senere møte — og anser det som enstemmig bifalt.

Møtet hevet kl. 13,40.

Møte fredag den 14. januar kl. 9.

President: Natvig Pedersen.

Dagsorden:

1. Finansministerens redegjørelse for statsbudsjettet.
2. Referat.

Presidenten: Representantene Wika, Rakel Seweriin, Støstad, Grønland og Eivind Eriksen, som ikke var til stede under oppropet ved Stortingets sammentreden, har tatt sete.

Statsråd Meisdalshagen overbrakte følgende kongelige proposisjon:

Om statsbudsjettet for budsjett-terminen 1949—50.

Sak nr. 1.

Finansministerens redegjørelse for statsbudsjettet.

Statsråd Meisdalshagen: I St. meld. nr. 54 for 1948 har Regjeringa lagt fram eit økonomisk langtidsprogram for Noreg. Stortingsmelding om nasjonalbudsjettet for 1949 vil på same måten som nasjonalbudsjetta for dei tidlegare år dra opp linene for den økonomiske politikken åt Regjeringa. Ein må sjå framlegget til statsbudsjett for 1949—50 i samanheng med den økonomiske politikken som er dregen opp i desse stortingsmeldingane. Dette budsjettframlegget er også i stor mon lagt opp etter dei same synsmåtane som har legi til grunn ved oppsetjinga av dei tidlegare statsbudsjett etter krigen. Budsjettframlegget for 1949—50 er ei vidareføring av dei tidlegare budsjett, men det har også, så langt som det har vori mogleg, vorti teki omsyn til den utvikling som har vori på ymse område i samfunnslivet.

I dei stortingsmeldingane eg har nemnt ovanfor strekar Regjeringa under at det er det samla næringslivet i landet og valutatilgangen som må leggja det økonomiske grunnlaget for dei tiltaka som budsjettframlegget tek sikte på. Difor har Regjeringa både i budsjetta sine og elles lagt avgjerande vekt på å byggja ut og styrkja dei einskilde næringane så mykje som mogleg.

Realøkonomisk har 1948 vori eit år med framgang. Nærare opplysningar om den økonomiske utviklinga er gjevne i meldinga om tilstanden i riket, i statistisk-økonomisk oversyn for 1948 som vil koma som vedlegg til statsbudsjettet og i meldinga om nasjonalbudsjettet for 1949. Eg skal difor avgrensa meg til å nemna einskilde av dei viktigaste data som ligg føre.

Industriproduksjonen har gått ikkje så lite opp og er kring 15—20 pst. høgre enn i 1938. Tempoet i produksjonsauken er likevel noko mindre enn i dei to førre åra. I fyrste delen av året var produksjonen hemja noko av skort på vatn. Serleg var det dei store kraftforbrukande eksportindustriar som vart råka hard-